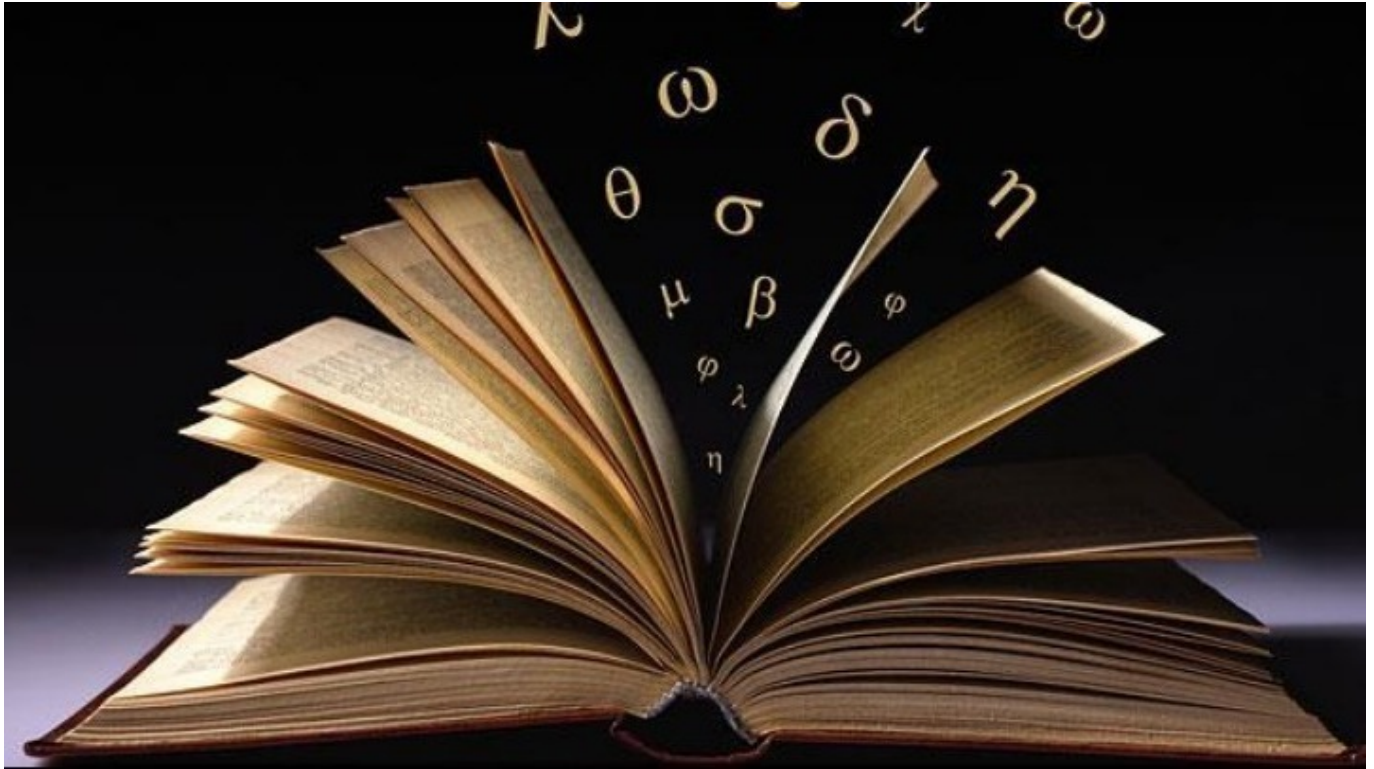

11 Ιανουαρίου 1982: Όταν το μονοτονικό έμπαινε στη ζωή μας

/ [Ιστορία - Εθνικά Θέματα](#)

Στις 11 Ιανουαρίου του 1982 η Βουλή συνεδριάζει με αντικείμενο τη συζήτηση του νομοσχεδίου για την κατάργηση των εισαγωγικών εξετάσεων από τα Γυμνάσια στα Λύκεια. Με την έναρξη της συζήτησης, ο υπουργός Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων Λευτέρης Βερυβάκης ζητάει το λόγο και ανακοινώνει ότι η κυβέρνηση εισάγει στο νομοσχέδιο τροπολογία για την καθιέρωση του μονοτονικού συστήματος.

«Κύριε πρόεδρε, ήθελα με την έναρξη της συζητήσεως να θέσω μια τροπολογία την οποία η κυβέρνηση εισηγείται προς τη Βουλή, την επιψήφιση του μονοτονικού και να ζητήσω από τη Βουλή να την ενσωματώσει ως άρθρο 2 στο συζητούμενο νομοσχέδιο για να μπορέσει αμέσως με την επιψήφιση του άρθρου να τεθεί σε εφαρμογή και να παρθούν εκείνα τα προπαρασκευαστικά μέτρα που θα επιτρέψουν την εισαγωγή του μονοτονικού στην Εκπαίδευση και στη Διοίκηση», δηλώνει ο υπουργός Παιδείας Λευτέρης Βερυβάκης.

Η ανακοίνωση προκαλεί την άμεση αντίδραση του προέδρου της Νέας Δημοκρατίας Ευάγγελου Αβέρωφ που παίρνει το λόγο και αναφέρει: «Δεν

αντιτιθέμεθα κατ' αρχήν, αλλά δεν νομίζουμε ότι τέτοιες μεταρρυθμίσεις μπορούν να γίνουν χωρίς μια ειδική μελέτη. Ότι χρειάζεται μια ειδική μελέτη για το μονοτονικό είναι προφανές, διότι ναι μεν είναι μια απλούστευση η οποία θα είναι χρήσιμη στις νέες γενεές αλλά δεν μπορούμε να πάμε σε απόλυτα σχήματα. Φέρνω αμέσως ένα παράδειγμα: το "που", το οποίο είναι καθιερωμένο έχει πολλές έννοιες. Υποθέτω, ότι κατόπιν μιας μελέτης θα ευρεθεί ο τρόπος να απλουστευθεί μεν το σύστημα, αλλά να είναι δηλωτικό το "που" τι θέλει να πει. Το "που" σήμερα στη δημοτική είναι ή ερωτηματικό ή δηλωτικό τόπου. Το "που" αντικαθιστά το οποίον. Δεν είναι δυνατόν, λοιπόν, να πούμε χωρίς κάποια μελέτη, ότι καθιερώνουμε το μονοτονικό χωρίς να κάνουμε κάποιες μικρές διακρίσεις. Οι απλουστεύσεις είναι χρήσιμες, αλλά πολλές φορές καταλήγουν σε αλλοίωση της γλώσσας κατά τρόπο επικίνδυνο. Το διαζευτικό "ή" δεν μπορεί να έχει τον τόνο, τον οποίο βάζουμε τώρα του μονοτονικού. Πρέπει κάποια διάκριση να γίνει, όταν είναι διαζευκτικό ή όταν είναι άρθρο. Θα προτείνω, λοιπόν, και παρακαλώ τον κ. υπουργό να γίνει μια πληρέστερη μελέτη και να μην προχειρολογούμε για να μη μπερδεύουμε τη γλώσσα, αντί να την απλουστεύουμε και να την καλυτερεύουμε».

«Ζητάμε από όλη ανεξαιρέτως τη Βουλή, μια και που ο αρχηγός της αξιωματικής αντιπολιτεύσεως κατ' αρχήν τάχθηκε υπέρ της καθιέρωσης του μονοτονικού, να ψηφίσει με ενθουσιασμό αυτή τη μεταβολή για να επιτρέψει στην ελληνική γλώσσα, στην ελληνική παιδεία και στη διοίκηση να προχωρήσει σε μια ουσιαστικότερη αναδόμηση, χωρίς τυπικά παρέμβλητα από τους χρόνους, που δεν έχουν καμία σχέση με την ουσία της γνώσης της γλώσσας και την ουσία της ελληνικής παράδοσης», δήλωσε ο υπουργός Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων Λευτέρης Βερυβάκης.

Η Επιτροπή

Αμέσως μετά την ανάληψη της εξουσίας από το ΠΑΣΟΚ, το 1981, και σε υλοποίηση της εξαγγελίας του, μια από τις πρώτες πράξεις του υπουργού Παιδείας ήταν η απόφαση για την εισαγωγή του μονοτονικού συστήματος στην εκπαίδευση. Με την απόφαση αυτή δημιουργήθηκε επιτροπή με σκοπό να μελετήσει και να εισηγηθεί την καθιέρωση του μονοτονικού σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης, τον τρόπο και το χρόνο εφαρμογής του, τις αλλαγές που θα έπρεπε να γίνουν. Την επιτροπή αποτελούσαν οι Εμμανουήλ Κριαράς, Φάνης Κακριδής, Χρίστος Τσολάκης, Βασίλειος Φόρης, Δημήτρης Τομπαΐδης, Αριστείδης Βουγιούκας, Χρίστος Μιχαλές, Απόστολος Κοτλίτσας, Αλόη Σιδέρη.

Στην εισηγητική έκθεση της διάταξης για την καθιέρωση του μονοτονικού που κατέθεσε στη Βουλή η κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ, γινόταν αναφορά στις ενέργειες υπέρ αλλά και κατά του μονοτονικού.

Στην έκθεση γίνεται μνεία στο 1931, όταν έπειτα από διάβημα της κυβέρνησης του Ελευθερίου Βενιζέλου, με υπουργό Παιδείας τον Γεώργιο Παπανδρέου, η Ακαδημία Αθηνών συγκρότησε Επιτροπή (από τους Δ. Αιγινήτη, Κ. Άμαντο, Ι. Καλιτσουνάκη, Γ. Αναγνωστόπουλο και Αχ. Τζάρτζανο) που μελέτησε το θέμα και πρότεινε (με μειοψηφία του Ι. Καλιτσουνάκη) την αντικατάσταση της οξείας, της βαρείας και της περισπωμένης με μια στιγμή και την κατάργηση της ψιλής. Γινόταν επίσης αναφορά στην εισήγηση του Μανώλη Τριανταφυλλίδη για την κατάργηση των πνευμάτων και την αντικατάσταση των τριών τόνων με έναν, που να σημειώνεται στις λέξεις που να έχουν περισσότερες από μια συλλαβές.

Αναφορά γινόταν και στην εισήγηση που είχαν κάνει το 1939, τα μέλη της Συντονιστικής Επιτροπής της Νεοελληνικής Γραμματικής (Μ. Τριανταφυλλίδης, Κ. Καρθαίος, Θρ. Σταύρου, Αχ. Τζάρτζανος) προς τον Ιωάννη Μεταξά για την απλοποίηση του τονικού συστήματος, σύμφωνα με την οποία θα έπρεπε οι τρεις τόνοι να περιοριστούν σε ένα τονικό σημάδι και τα πνεύματα να μην σημειώνονται καθόλου.

Πηγή: ΑΠΕ - ΜΠΕ